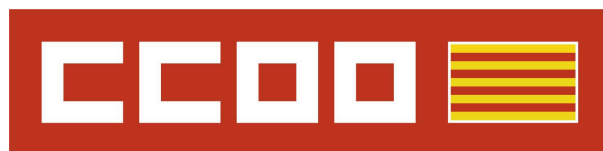

ESTUDI DEL MERCAT LABORAL DURANT LA TEMPORADA TURÍSTICA 2024

NOVEMBRE 2024

Índex

Introducció	3
Atur	3
Contractació	7
Afiliació a la SS	9
Assalariats	13
Conclusions	15
Propostes sindicals	15

Introducció

La conjuntura econòmica de les Illes Balears planteja una situació complexa i novedosa. Per una banda, les dades macroeconòmiques indiquen una millora i una bonança sense precedents, per l'altra, la classe treballadora viu cada dia més ofegada, amb dificultats per fer front a les despeses de primera necessitat i tenir un projecte de vida digne.

Aquest estudi pretén analitzar el mercat de treball i les seves variables a les Illes Pitiüses, durant aquesta darrera temporada turística, tot comparant-lo amb les dades de les Illes Balears i amb la temporada de l'any 2023 i del 2022, any en el que es comença a percebre la sortida de la crisi de la COVID-19 i entra en vigor la reforma laboral.

A més, l'estudi ens permet corroborar que les millores aconseguides amb la reforma laboral es mantenen: la contractació indefinida i la disminució de l'atur en temporada baixa perduren en el temps.

Cal incidir que, encara que l'informe es centra en l'anàlisi dels mesos de temporada alta, s'estudien algunes dades dels mesos de temporada baixa per tal de comparar-les amb les de temporades anteriors.

Tot això serveix per treure conclusions sobre el mercat laboral, basades en dades i anàlisi, i així poder fer propostes que millorin les condicions de vida i de feina de la classe treballadora.

Atur

Si comparem les dades de persones desocupades de les Illes Balears i les d'Eivissa, observem que segueixen un mateix patró. El mes de març l'atur comença a baixar fins trobar el seu mínim als mes de juny i el mes de setembre comença a pujar per trobar el seu màxim al mes de gener. Per altra banda, s'ha d'indicar que sembla que aquest any 2024 hem arribat a una estabilitat post-reforma laboral en la que les diferències entre l'atur registrat en temporada estival i temporada baixa són molt menors que abans.

Persones desocupades a les Illes Balears

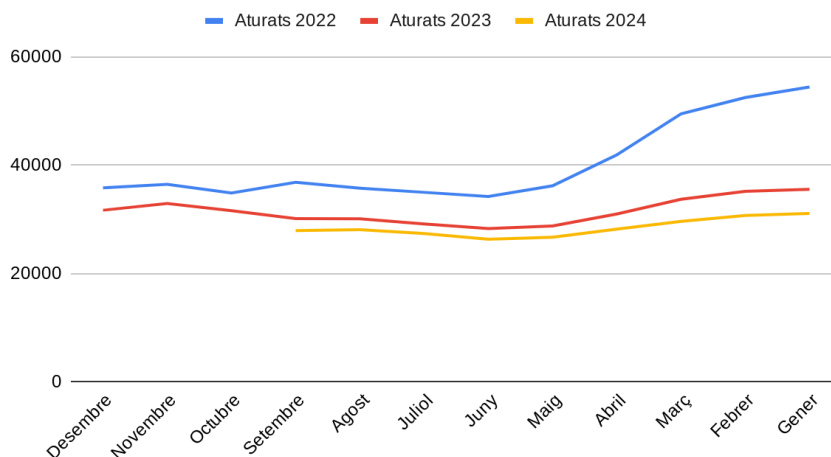

Fig 1. Elaboració pròpia. Ibestat

La corba de volum de desocupats d'Eivissa, durant la temporada d'enguany és gairebé idèntica a la de l'any passat. Cal esperar a veure si l'aplanament que s'observa es manté durant la temporada baixa, el que voldria dir que es hi ha més estabilitat pels treballadors i treballadores.

Persones desocupades a Eivissa

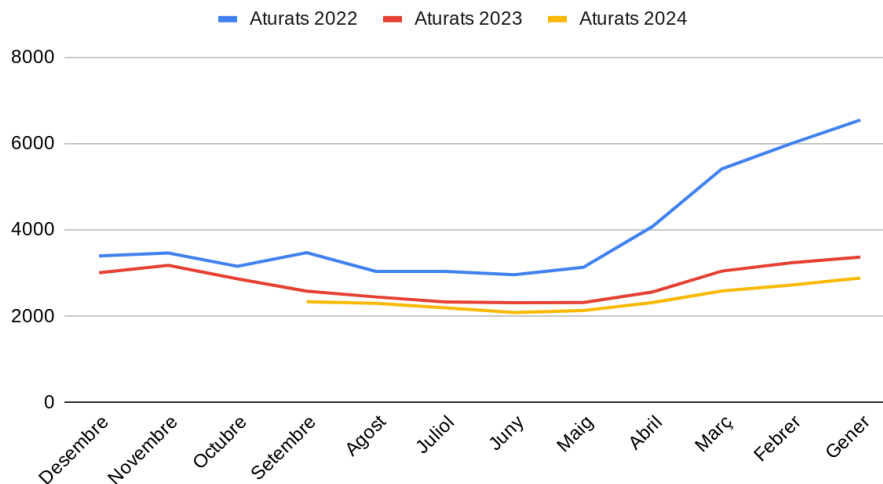

Fig 2. Elaboració pròpia. Ibestat

En canvi, a la illa de Formentera és difícil trobar un patró repetitiu degut a què el volum de població és molt més reduït i qualsevol canvi repercuteix significativament sobre el gràfic. Igualment, es pot observar l'efecte de la temporada en la població desocupada que troba els seus mínims els mesos de juny i juliol i comença a augmentar considerablement a partir del mes d'agost. Per tant, la temporada turística a Formentera és més curta que a les altres illes i que aquest any ha acabat encara abans que l'any anterior.

Persones desocupades a Formentera

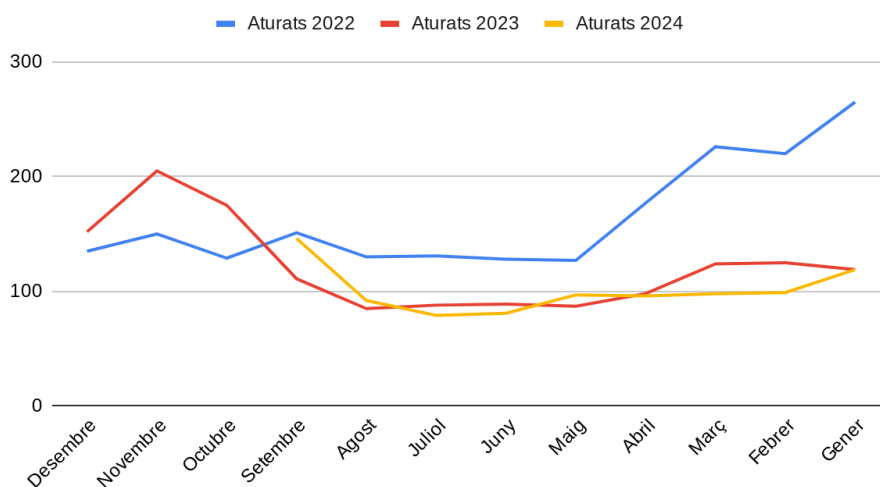

Fig 3. Elaboració pròpia. Ibestat

També cal remarcar que, a les Illes Balears l'atur cada any és menor. Si comparem el nombre de persones desocupades als mesos de maig i setembre, observem que entre 2023 i 2024 hi ha hagut un descens del 6,82%. Amb aquestes xifres podem dir que l'activitat econòmica de les Illes Balears està creixent. A més, es pot assegurar que, en termes interanuals, disminueix més la desocupació de les dones que la dels homes, tot i que, en termes absoluts, són elles les que pateixen més desocupació.

Atur a les Illes Balears							
Maig-Set	2024	2023	2022	Variació 2024-2023	Variació 2024-2022	% variació 24-23	% variació 24-22
Homes	59028	61566	75758	-2538	-16730	-4,12%	-22,08%
Dones	77556	85021	102311	-7465	-24755	-8,78%	-24,20%
Total	136584	146587	178069	-10003	-41485	-6,82%	-23,30%

Fig 4. Elaboració pròpia. Ibestat.

Quant a l'illa d'Eivissa, el descens de l'atur durant la temporada, en termes interanuals és del 7,81% però en aquest cas, creix la desocupació femenina i decreix la masculina. S'observa tant en el cas de les Illes Balears com en el d'Eivissa que el decreixement de la desocupació ha estat menys significatiu que l'any anterior.

Atur a Eivissa							
Maig-Set	2024	2023	2022	Variació 2024-2023	Variació 2024-2022	% variació 24-23	% variació 24-22
Homes	5268	6521	7179	-1253	-1911	-19,21%	-26,62%
Dones	5801	5486	8482	315	-2681	5,74%	-31,61%
Total	11069	12007	15661	-938	-4592	-7,81%	-29,32%

Fig 5. Elaboració pròpia. Ibestat.

En canvi, les dades de Formentera demostren que l'atur registrat el mes de maig i setembre fan que, en el darrer any, la desocupació durant la temporada turística hagi crescut un 7,61%, advertint una temporada turística més curta que a les altres illes. Tot i això, la situació és molt millors que durant la temporada del 2022.

Atur a Formentera							
Maig-Set	2024	2023	2022	Variació 2024-2023	Variació 2024-2022	% variació 24-23	% variació 24-22
Homes	272	258	389	14	-117	5,43%	-30,08%
Dones	223	202	278	21	-55	10,40%	-19,78%
Total	495	460	667	35	-172	7,61%	-25,79%

Fig 6. Elaboració pròpia. Ibestat.

Taxa d'atur del tercer trimestre

La taxa d'atur del tercer trimestre del 2024 es situa al 6,17% a les Illes Balears, lleugerament per sobre a la del mateix trimestre de l'any anterior. Tot i això, seguim molt per sota de la mitjana estatal que és del 12,2%.

L'augment ve donat principalment per l'increment de la taxa de desocupació femenina que creix 0,91%).

Taxa d'atur del tercer trimestre desagregades per sexes

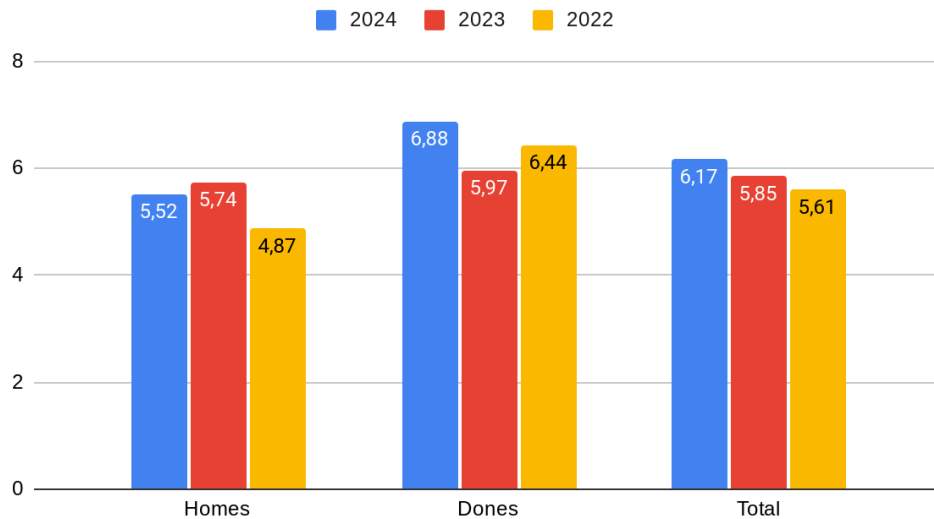
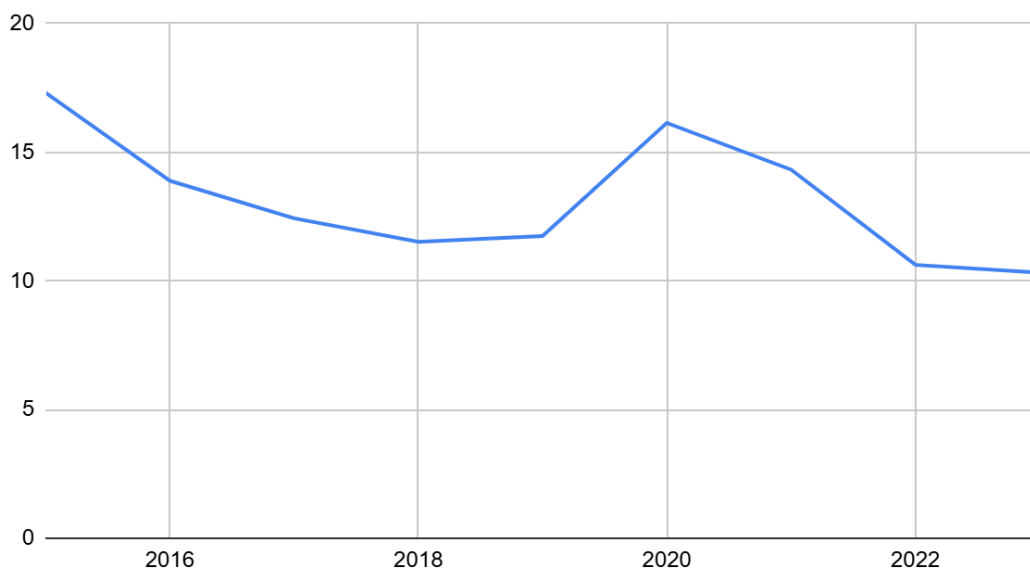

Fig 7. Elaboració pròpia. EPA.

En termes globals la diferència no és significativa, però és preocupant que aquesta hagi augmentat degut a la creixuda de la taxa d'atur femenina. Tot i això, si fem la valoració anual, veiem que la taxa de desocupació va baixant progressivament i sembla que està arribant a un punt límit.

Evolució de la taxa d'atur 2015 - 2023

Contractació

Tot i que les dades mostren que durant la temporada de l'any 2024 s'han realitzat 5.923 contractes menys que en 2023, el que suposa un descens del 2,83%, s'ha d'analitzar el tipus de contracte predominant. A més, també es pot observar que el descens de contractació de les dones, en termes relatius, és superior que els dels homes i es canvia la tendència de l'any anterior. La contractació de les dones ha baixat 0,68% més que la de les homes i en termes absoluts la diferència és de 387 contractes.

Contractes Illes Balears							
Maig-Set	2024	2023	2022	Variació 2024-2023	Variació 2024-2022	% variació 24-23	% variació 24-22
Homes	107.716	110.484	131.501	-2.768	-23.785	-2,51%	-18,09%
Dones	95.704	98.859	115.490	-3.155	-19.786	-3,19%	-17,13%
Total	203.420	209.343	246.991	-5.923	-43.571	-2,83%	-17,64%

Fig 9. Elaboració pròpia. Ibestat.

A les Pitiüses, en canvi, són ells qui veuen el volum de contractació més rebaixat. És significatiu observar que la disminució en la contractació també s'ha frenat considerablement, el que significa que s'està arribant a una estabilització en aquest aspecte.

Contractes Illes Pitiüses							
Maig-Set	2024	2023	2022	Variació 24-23	Variació 24-22	% variació 24-23	% variació 24-22
Homes	21.042	23.220	26.400	-2.178	-5.358	-9,38%	-20,30%
Dones	16.797	17.963	20.110	-1.166	-3.313	-6,49%	-16,47%
Total	37839	41183	46510	-3344	-8671	-8,12%	-18,64%

Fig 10. Elaboració pròpia. Ibestat.

Així mateix, si fem un estudi mes a mes, concluïm que el descens de contractació és generalitzat excepte el mes de juliol quan el nombre de contractes, en comparació amb l'any anterior, va ser superior, tant a les Illes Balears com a les Pitiüses. Aquest fenomen ha estat puntual i per ara no té rellevància.

Contractació indefinida

Quant a la contractació indefinida, s'observa que al 2024 el 69,77% de les contractacions fetes durant la temporada de maig a setembre, a les Illes Balears, han estat indefinides. Aquest percentatge puja fins al 85,53% a les Illes Pitiüses en idèntic període. A les Illes Balears, el percentatge de contractes indefinits disminueix lleugerament amb la xifra que

havíem tingut al 2023 però són molt superior als que es feien al 2019 i, en conseqüència, es manté la contractació estable. A les Pitiüses aquest volum es manté.

Percentatge de contractes indefinits						
Illes Balears				Illes Pitiüses		
Maig-Set.	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Homes	71.91%	73.80%	73.62%	87.20%	86.15%	85.61%
Dones	67.37%	68.85%	68.77%	83.43%	84.64%	84.44%
Total	69.77%	71.46%	71.35%	85.53%	81.49%	81.56%

Fig 11. Elaboració pròpia. Ibestat.

La contractació indefinida a les Illes Balears disminueix lleugerament tant en els homes com en les dones encara que ells signen gairebé un 4,54% més de contractes indefinits que elles..

Contractació indefinida Illes Balears

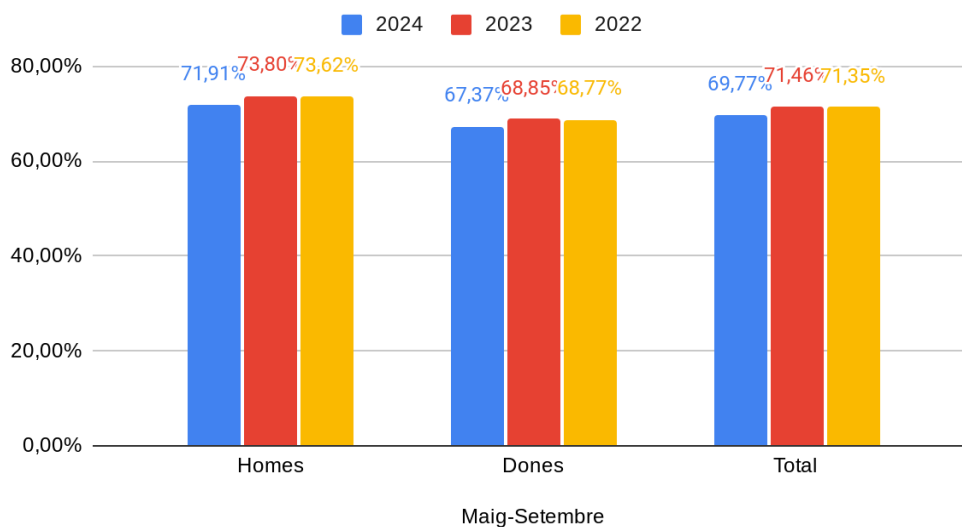

Fig 12. Elaboració pròpia. Ibestat

En canvi, a les Pitiüses, la contractació indefinida puja mínimament respecte del 2023 i la dels homes (87,20%) està lleugerament per sobre que la de les dones (83,43%).

Contractació indefinida Pitiüses

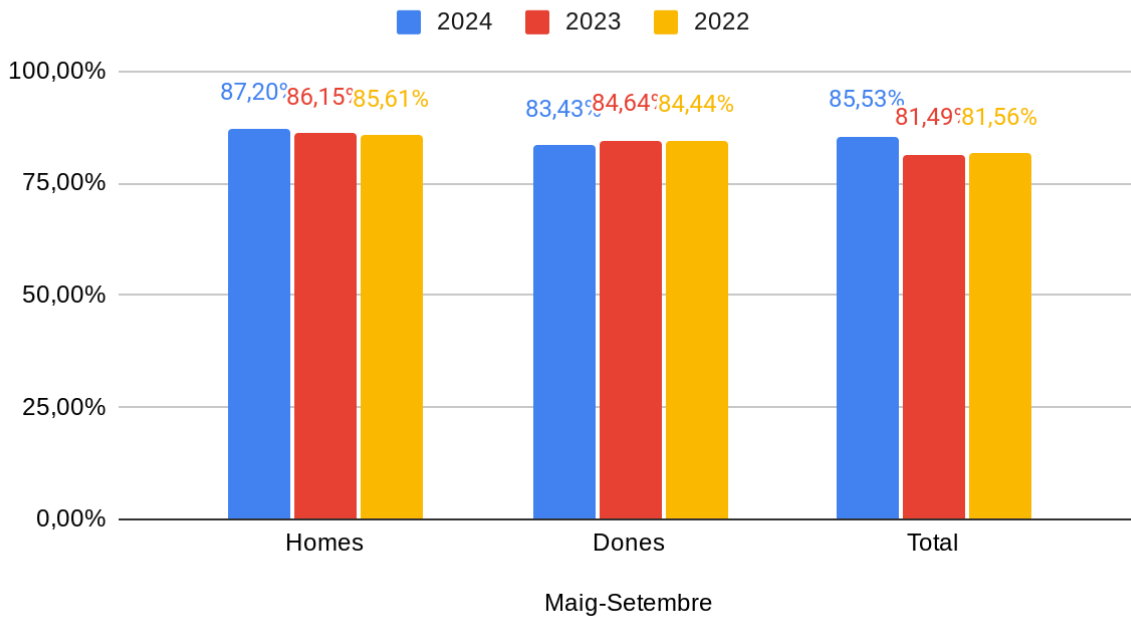
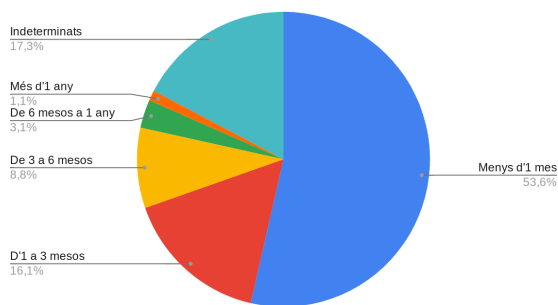

Fig 13. Elaboració pròpia. Ibestat.

Durada dels contractes temporals

Pel que respecta a la contractació temporal, el contracte més habitual és el de menys d'un mes, cosa que suposa una precarietat extrema per aquests treballadors i treballadores, seguit dels contractes d'un a tres mesos que tampoc suposen cap estabilitat.

Illes Balears 2024 (maig-setembre)

Eivissa- Formentera 2024 (maig- setembre)

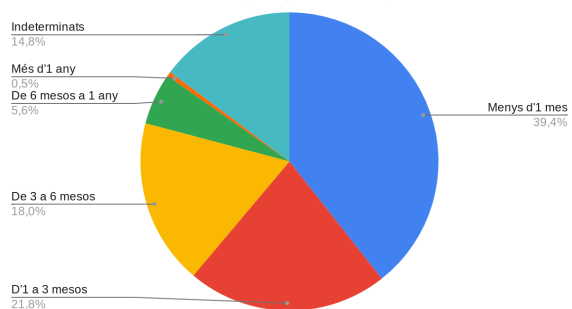

Fig 11. Elaboració pròpia. Ibestat.

Afiliació a la SS

Si comparem l'afiliació a la Seguretat Social dels mesos de maig a setembre del 2024 amb els dels 2023 i els del 2022 observem un augment a cada un dels mesos de la temporada

turística. Aquest fenomen, al conjunt de les Illes Balears, també es repeteix durant els mesos de temporada baixa.

Afiliats a la Seguretat Social - Illes Balears

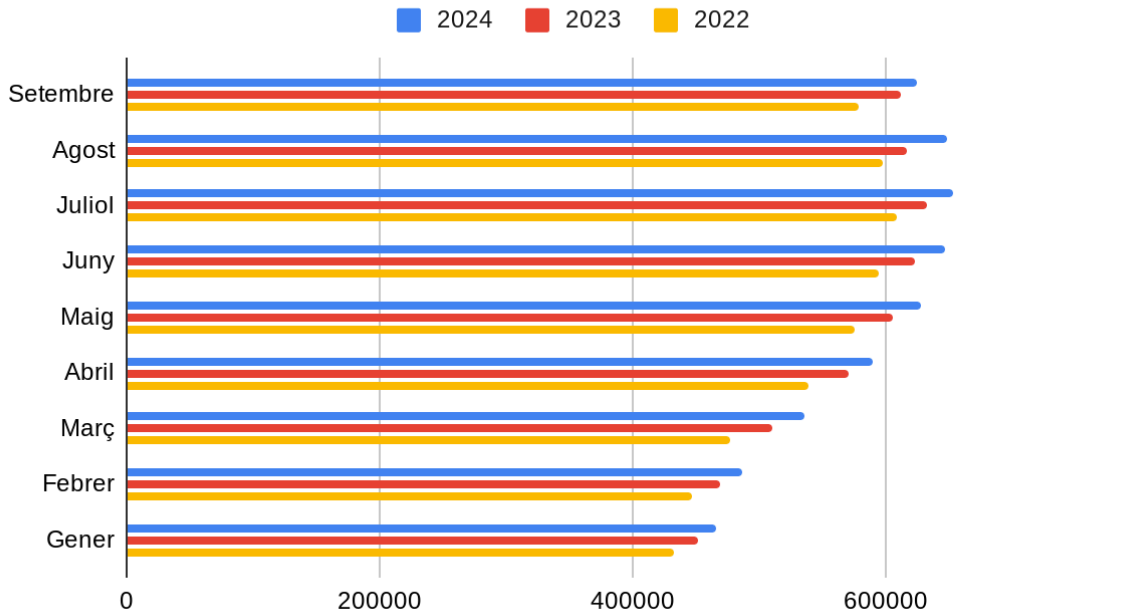

Fig 14. Elaboració propia. Ibestat.

La tendència eivissenca és molt similar a la de les Illes Balear i, per tant, les conclusions són idèntiques.

Afiliacions a la Seguretat Social - Eivissa

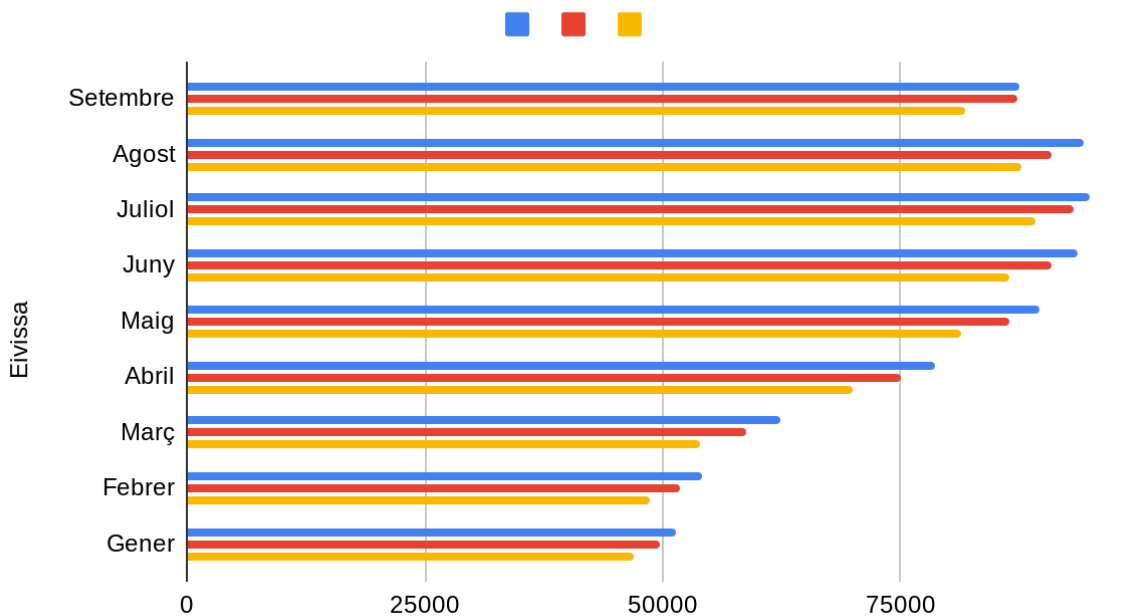

Fig 14. Elaboració propia. Ibestat.

Les dades de Formentera segueixen el mateix patró que les d'Eivissa.

Afiliacions a la Seguretat Social - Formentera

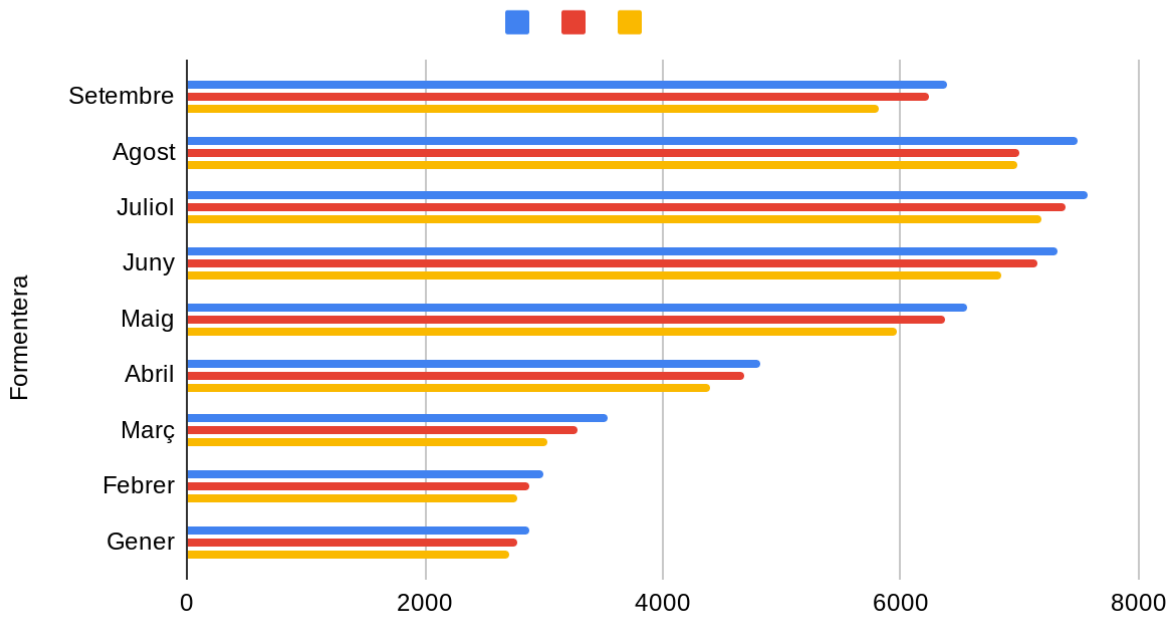

Fig 15. Elaboració propia. Ibestat.

Afiliació a la SS i atur

Per altra banda, també s'observa que el creixement de les afiliacions a la Seguretat Social ve acompanyat d'una disminució de l'atur. En conseqüència, podem concloure que, des del punt de vista de mercat de treball, l'estat de l'economia de les Illes Balears és positiu i que tenim més persones treballant.

Variació entre 23 i 24 de l'atur i afiliacions a la SS Illes Balears

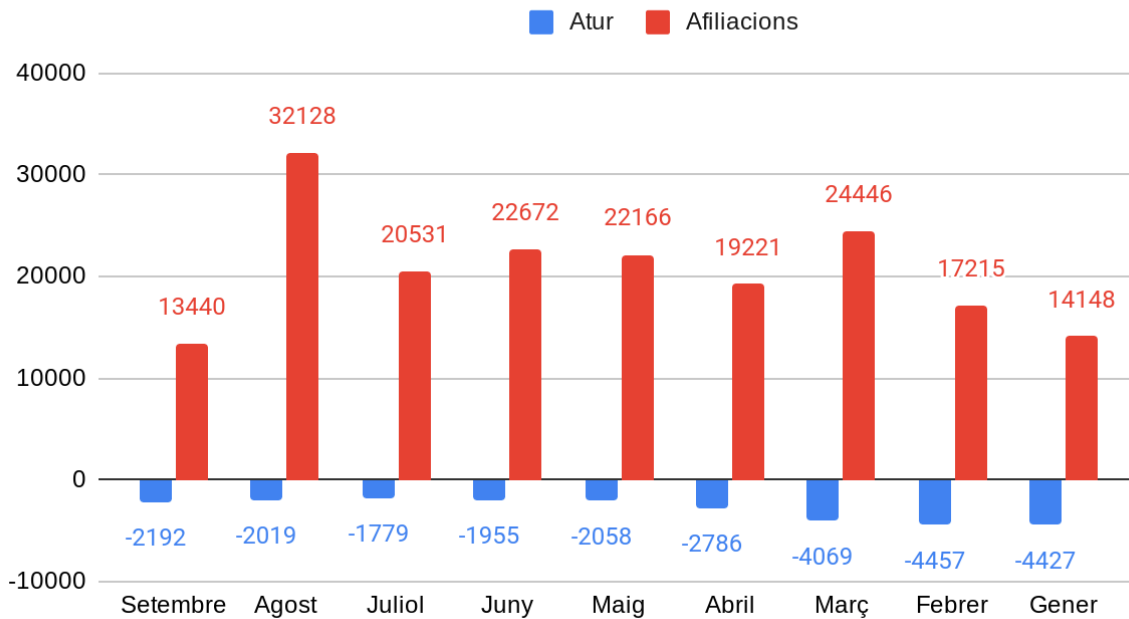

Fig 16. Elaboració pròpia. Ibestat.

A les Illes Pitiüses la tendència és la mateixa, en termes de variació interanual, les afiliacions a la Seguretat Social augmenten i l'atur disminueix principalment en temporada baixa.

Variació entre 23 i 24 de l'atur i afiliacions a la SS Eivissa

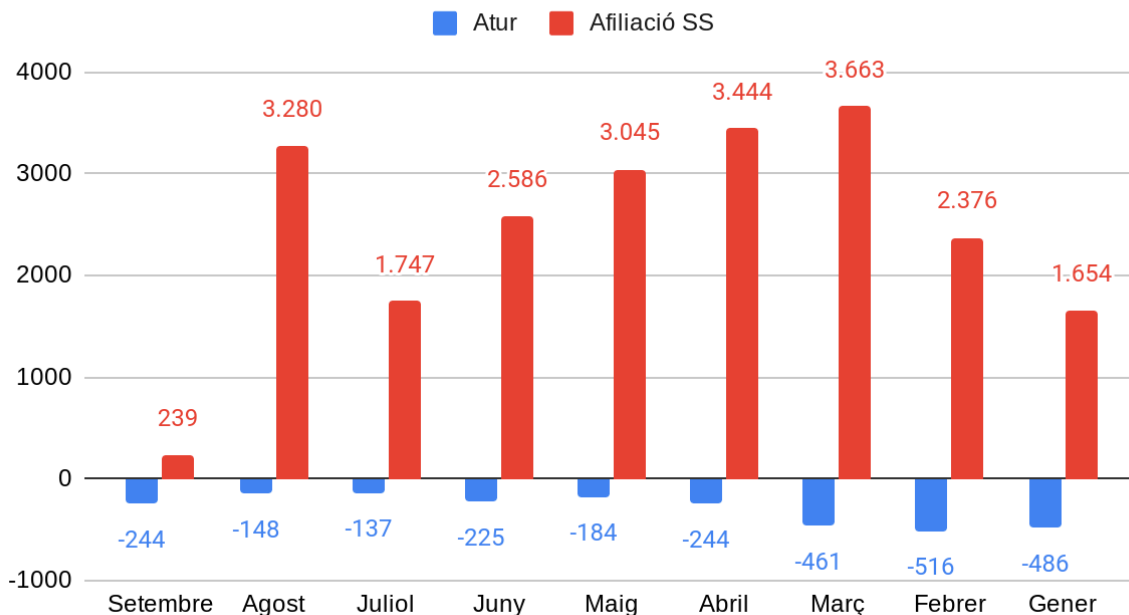

Fig 17. Elaboració pròpia. Ibestat.

Variació entre 23 i 24 de l'atur i afiliacions a la SS Formentera

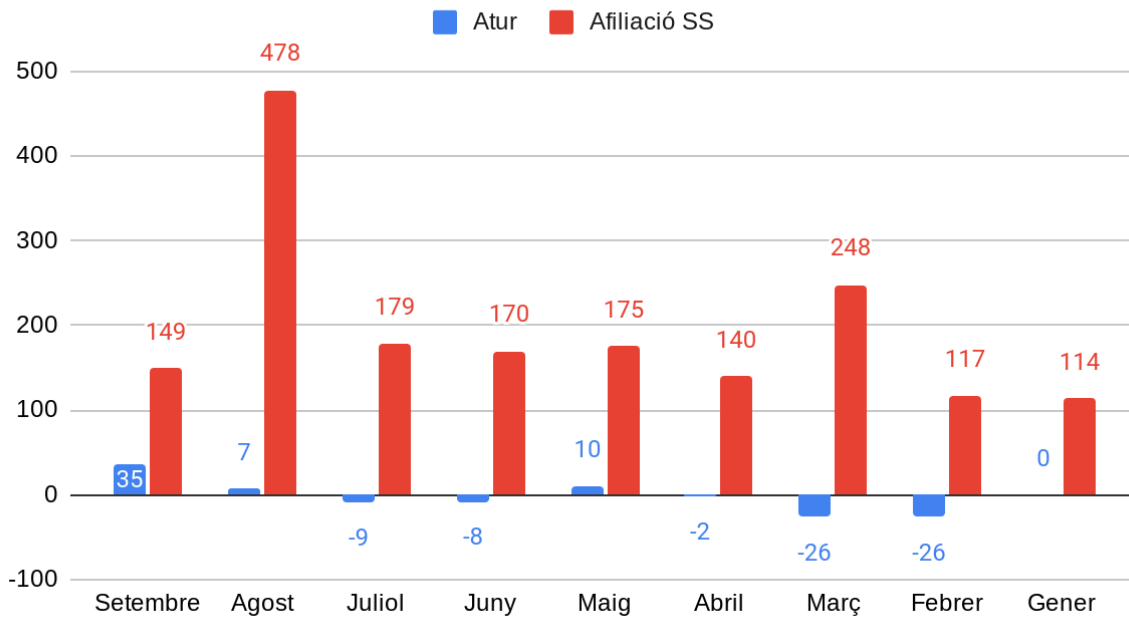

Fig 18. Elaboració pròpia. Ibestat.

Assalariats

La població assalariada, durant el tercer trimestre, decreix en 7.100 (-1,27%) persones si ho comparem amb el 2023 però creix i en 4.900 si ho comparem amb el 2022. Podem dir que estem en un moment d'estabilització del volum de persones assalariades.

En relació al 2024 disminueix la població que treballa a temps complet en 4.600 persones (-0,92%) i la que treballa a temps parcial en 2.500 (-4,34%). En termes relatius, augmenta lleugerament més la jornada parcial que la completa.

	Temps complet			Temps parcial		
	2.024	2.023	2.022	2.024	2.023	2.022
Homes	264.900	271.800	230.500	14.000	13.300	12.300
Dones	232.800	230.500	263.200	41.100	44.300	41.900
Total	497.700	502.300	493.700	55.100	57.600	54.200

Fig 19. Elaboració pròpia. Ibestat.

Comparativa interanual del tipus de jornada

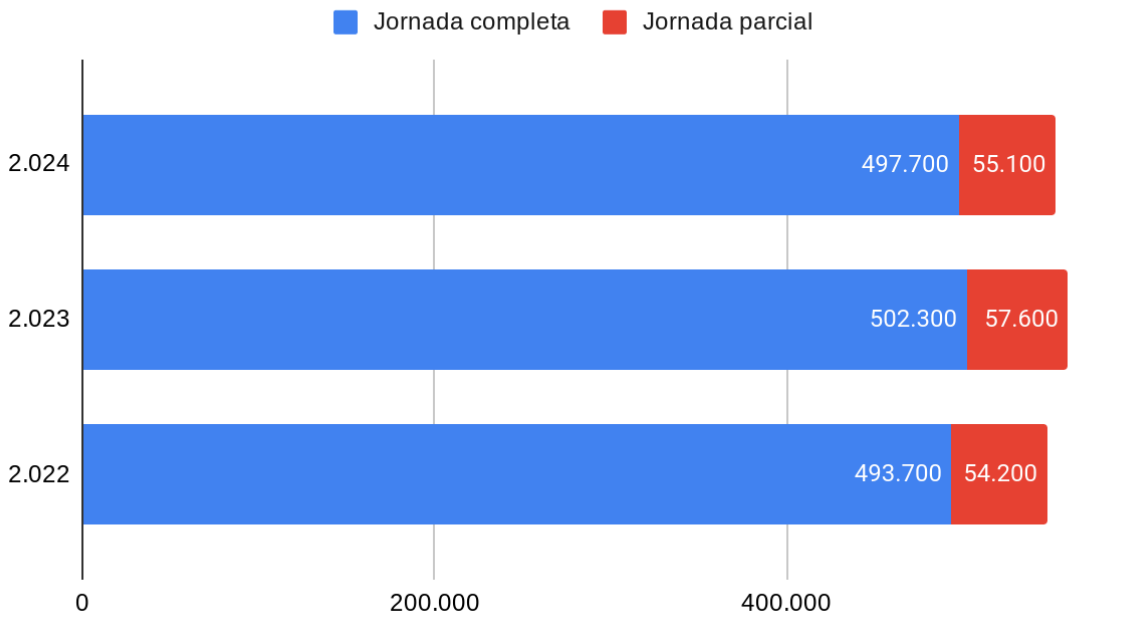

Fig 20. Elaboració pròpia. Ibestat.

S'observa que la jornada parcial és més predominant en el cas de les dones que en el dels homes. Si les jornades parcials femenines suposen un 15,01% de les totals, en el cas dels homes, només suposen un 5,02 % de les jornades totals.

Tipus de jornada 2024

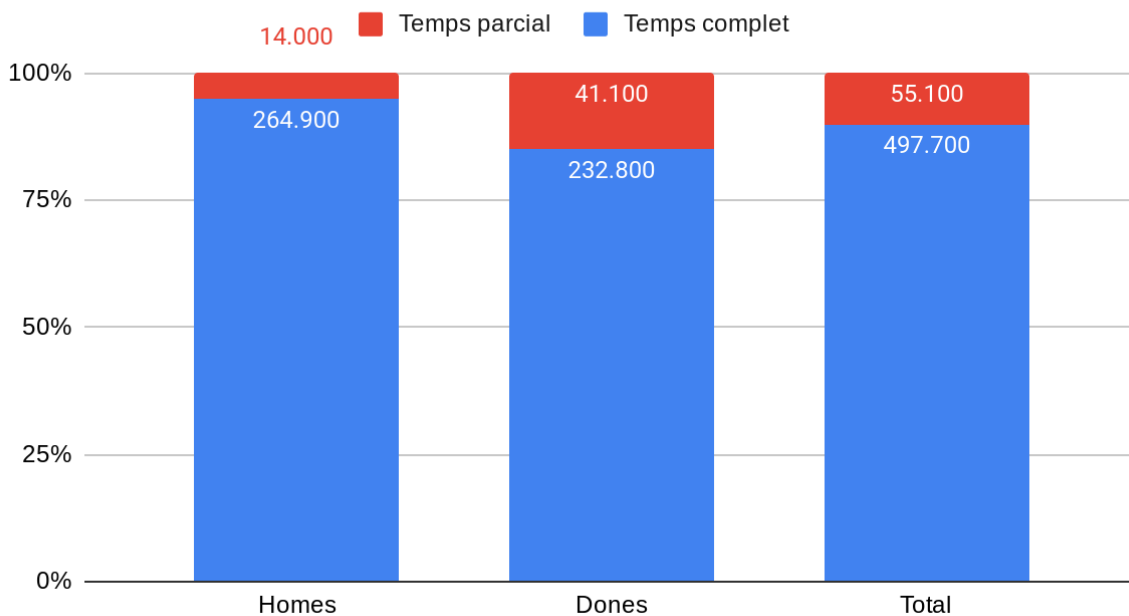

Fig 21. Elaboració pròpia. Ibestat.

En quant al tipus de jornada no es pot fer l'anàlisi a les Pitiüses per no disposar de les dades necessàries per fer-ho.

Conclusions

L'anàlisi de les dades objectives demostra el bon estat del mercat de treball a les Illes Pitiüses, que segueix la tendència de les Illes Balears. La desocupació continua decreixent i a les Illes Pitiüses és on més baixa l'atur. A més, s'observa que perdura l'efecte de reducció de les persones desocupades durant els mesos de temporada baixa, el que sens dubte repercuteix en l'estabilitat i seguretat econòmica dels treballadors i treballadores. Tot i això, es percep l'estancament de la millora, ja que les reduccions interanuals en nombre de persones desocupades és cada cop més tímida.

Per altra banda, la contractació indefinida, sense cap dubte, una de les conseqüències més positives de la Reforma Laboral, es manté i continua estant molt per sobre de la mitjana estatal.

S'observa també un augment continuat de l'afiliació a la Seguretat Social si ho comparem amb els anys anterior. Tot i això, en el cas de les Pitiüses s'ha produït un descens al mes de setembre, en relació al mes anterior, que anuncia el final de la temporada turística. Aquest fenomen el trobem també a la illa de Formentera i és recurrent any rere any.

Pel que fa al tipus de jornada, s'observa un lleuger augment de la jornada parcial, en comparació de la completa, el que és un indicador de precarietat en les condicions laborals de les persones ocupades de les Illes Balears.

Quant a les diferències entre homes i dones, s'observa que ens queda un camí a recórrer per arribar a la igualtat real i efectiva. La taxa d'atur femení és superior al masculí, les dones signen menys contractes, pateixen més temporalitat i tenen més jornades parcials que els homes. Això demostra que encara s'ha de treballar per a una igualtat real entre homes i dones en el món del treball.

En definitiva, la millora és cada cop més discreta i algunes variables, com és l'augment de la jornada parcial, és símptoma de precarietat. No ens podem conformar amb els grans números mentre la classe obrera està perdent poder adquisitiu i és cada cop més freqüent la figura de la persona treballadora pobra. Per tot això és imprescindible una bateria de propostes que ha de venir acompanyada de compromís per part de la classe política i del teixit empresarial.

Propostes sindicals

Tots aquests aspectes ens condueixen a concloure que tot i que les xifres macroeconòmiques són positives, arribem a una fase d'estancament. Per això, hem d'aprofitar el bon moment econòmic per fer les reformes necessàries i així aquesta millora es tradueixi en benestar i un avenç en les condicions de vida de la classe treballadora.

A CCOO volem fer propostes que ajudin a revertir aquesta situació i abordar el mercat laboral i les seves derivades des de distintes perspectives amb l'objectiu final de millorar les condicions de vida de la classe treballadora.

En primer lloc, cal destacar que encara que la temporada turística s'ha allargat, les Illes Pitiüses es veuen fortament afectades per la temporada estival. Això implica precarietat, disminució dels salaris anuals dels treballadors i de les seves jubilacions. A més, els costos laborals de les persones treballadores en període d'incativitat recauen en les arques públiques quan els beneficis empresarials augmenten. És necessari que es posin en pràctica polítiques per allargar encara més la temporada turística i per diversificar la nostra economia. Només així es podrà assegurar una ocupació estable tots els mesos de l'any. Cal afavorir, des del sector públic la diversificació del sector turístic que ha de créixer en valor i no en volum, al mateix temps que s'amplien altres sectors del nostre model productiu, posant una atenció especial a la transició digital, medioambiental i demogràfica. Aquesta darrera ens obre la possibilitat al sector de les cures com a nínxol d'ocupació que s'ha d'impulsar, professionalitzar i dignificar amb salaris i condicions de feina adequades. Totes aquestes reformes han de venir impulsades a través de polítiques públiques.

La formació ha de ser el motor de canvi a la nostra comunitat autònoma. Hi ha una necessitat d'ampliar y modernitzar l'oferta de Formació Professional per tal que sigui adaptada, no només al teixit productiu actual, sinó al model productiu de futur amb una forta digitalització i la realitat de la transició ecològica. L'oferta ha de tenir la doble vessant educativa i ocupacional i ha de venir de la mà del sector públic per oferir una igualtat d'oportunitats d'accés a la formació i a la qualificació. No s'ha d'oblidar que, al mateix temps, hi ha d'haver oferta formativa per al professorat per a que s'adapti a les noves necessitats. Aquesta formació hauria d'oferir-se per part del CEPs i del Servei de Formació del Professorat de la Conselleria d'Educació.

També, per millorar la qualificació i formació de les plantilles existents, hi ha la necessitat de posar sobre la taula la incorporació d'incentius per a que la classe treballadora es qualifiqui de forma massiva.

Totes aquestes reformes en qüestions formatives, s'han de vehicular a través del III Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears.

No podem oblidar, les polítiques actives d'ocupació que han de ser el pilar per donar sortida a les persones que estan desocupades i principalment aquelles d'atur de llarga durada.

Per altra banda, cal seguir amb les mesures de reducció de la bretxa de gènere i apostar per una societat més igualitària on les diferències entre els homes i les dones, en el mercat laboral, siguin inexistents. Existeixen les brextes en la taxa d'ocupació, la de parcialitat, atur, temporalitat, doble precarietat (contractes temporals a temps parcial), en el salari i en la quantia de la pensió de jubilació, que en gran mesura es deu a la feminització de les cures.

Així doncs, és necessari impulsar els plans d'igualtat, proposar un pacte integral de cures i millorar el finançament, creació i reforç d'estructures i serveis públics amb ocupacions estables i amb bones condicions laborals.

A més, les càrregues de feina que s'han suportat durant aquests mesos han estat, en molts casos, exagerades i completament nocives per a la salut de les persones treballadores. Necessitem dades per poder fer una anàlisi acurada i proposar un pla de mesures concret per millorar en aquest aspecte i tenir unes relacions laborals més saludables. També s'ha de posar de relleu l'elevada taxa de sinistralitat a les Illes Balears que s'hauria de disminuir amb més prevenció i amb un major volum de controls i inspeccions.

Un altre aspecte important és l'absentisme. A CCOO pensem que s'ha d'analitzar des del punt de vista de les seves causes, com poden ser les incapacitats temporals, derivades de les elevades càrregues de feina o el gaudi de certs permisos per part de les persones treballadores.

En conseqüència, el primer que caldria definir legalment és què entenem per absentisme laboral, perquè avui dia no hi ha una definició consensuada. És important redefinir les estadístiques i que totes i tots fem servir la mateixa informació. Tant les mútues respecte dels treballadors a qui donen cobertura, com l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) manegen dades que haurien de ser conegudes pels agents socials per tenir una foto exacta de la realitat. Per tot això s'hauria de crear un observatori per al seguiment de la incapacitat temporal per malaltia comuna en que estiguin les organitzacions empresarials i sindicals més representatives amb l'objectiu d'avaluar les dades i identificar les patologies amb més prevalença.

Es imprescindible que s'incrementin els controls i inspeccions en tots els aspectes, principalment en els mesos d'estiu.

De la mateixa manera, s'ha de tenir en compte que el dèficit en el servei públic de salut augmenta aquest problema. Per tant, pensem que un finançament adequat del sistema públic de salut podria disminuir el problema de l'absentisme laboral.

Finalment, hem de destacar el gran desajust del cost de la vida i els salaris i la important crisi habitacional que vivim a les Illes Balears. Això causa, en gran mesura, de la fuga de mà d'obra i deixa, en nombroses ocasions, les plantilles incompletes. Davant aquesta situació cal fer front a la negociació col·lectiva per assolir millores salarials al mateix temps que es posen en marxa polítiques públiques que serveixin per pal·liar el problema habitacional.